

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera întâi)

14 noiembrie 2013 *

„Trimitere preliminară — Regulamentul (CE) nr. 320/2006 — Regulamentul (CE) nr. 968/2006 — Agricultură — Regim temporar de restructurare a industriei zahărului — Condiții pentru acordarea ajutorului de restructurare — Noțiunile «instalații de producție» și «dezafectare integrală»”

În cauzele conexate C-187/12-C-189/12,

având ca obiect cereri de decizie preliminară formulate în temeiul articolului 267 TFUE de Consiglio di Stato (Italia), prin deciziile din 23 martie 2012, primite de Curte la 23 aprilie 2012, în procedurile

SFIR – Società Fondiaria Industriale Romagnola SpA

împotriva

AGEA – Agenzia per le Erogazioni in Agricoltura,

Ministero delle Politiche agricole, alimentari e forestali (C-187/12),

Italia Zuccheri SpA,

Co.Pro.B. – Cooperativa Produttori Bieticoli Soc. coop. agricola

împotriva

AGEA – Agenzia per le Erogazioni in Agricoltura,

Ministero delle Politiche agricole, alimentari e forestali,

cu participarea:

Finbieticola Bondena srl,

Finbieticola Casei Gerola srl,

Terrae SpA (C-188/12),

și

Eridania Sadam SpA

împotriva

* Limba de procedură: italiana.

AGEA – Agenzia per le Erogazioni in Agricoltura,

Ministero delle Politiche agricole, alimentari e forestali,

cu participarea:

Federazione Lavoratori Agro-Industria (CGIL),

Federazione Agricola Alimentare Ambientale Industriale (CISL),

Unione Italiana Lavoratori Agroalimentari (UIL) (C-189/12),

CURTEA (Camera întâi),

compusă din domnul A. Tizzano, președinte de cameră, domnul K. Lenaerts, vicepreședinte al Curții, îndeplinind funcția de judecător al Camerei întâi, domnii A. Borg Barthet, G. Arestis și doamna M. Berger (raportor), judecători,

avocat general: domnul M. Wathelet,

grefier: doamna A. Impellizzeri, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 13 martie 2013,

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru SFIR – Società Fondiaria Industriale Romagnola SpA, de V. Cerulli Irelli, avocat;
- pentru Italia Zuccheri SpA și Co.Pro.B. – Cooperativa Produttori Bieticoli Soc. coop. agricola, de A. Mozzati, de G. Fontana, de M. De Vita, de S. M. Specchio și de P. Galli, avocați;
- pentru Eridania Sadam SpA, de G. M. Roberti, de I. Vigliotti, de A. Mozzati, de I. Perego și de M. Serpone, avocați;
- pentru Federazione Lavoratori Agro-Industria (CGIL), Federazione Agricola Alimentare Ambiente Industriale (CISL) și Unione Italiana Lavoratori Agroalimentari (UIL), de F. Cardarelli și de F. Lattanzi, avocați;
- pentru guvernul italian, de G. Palmieri, în calitate de agent, asistată de F. Bucalo, avvocato dello Stato;
- pentru guvernul francez, de G. de Bergues și de C. Candat, în calitate de agenți;
- pentru guvernul maghiar, de M. Z. Fehér, și de K. Szíjjártó și de A. Szilágyi, în calitate de agenți;
- pentru guvernul sloven, de T. Mihelič Žitko și de V. Klemenc, în calitate de agenți;
- pentru Consiliul Uniunii Europene, de E. Sitbon, și de S. Barbagallo și de P. Mahnič Bruni, în calitate de agenți;
- pentru Comisia Europeană, de D. Triantafyllou și de P. Rossi, în calitate de agenți,

având în vedere decizia de judecare a cauzei fără concluzii, luată după ascultarea avocatului general,

pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Cererile de decizie preliminară privesc interpretarea și validitatea articolelor 3 și 4 din Regulamentul (CE) nr. 320/2006 al Consiliului din 20 februarie 2006 de instituire a unui regim temporar de restructurare a industriei zahărului în Comunitatea Europeană și de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1290/2005 privind finanțarea politicii agricole comune (JO L 58, p. 42, Ediție specială, 03/vol. 70, p. 118, denumit în continuare „regulamentul de bază”), precum și a articolului 4 din Regulamentul (CE) nr. 968/2006 al Comisiei din 27 iunie 2006 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (CE) nr. 320/2006 (JO L 176, p. 32, Ediție specială, 03/vol. 73, p. 52, denumit în continuare „regulamentul de aplicare”).
- 2 Aceste cereri au fost formulate în cadrul unor litigii între SFIR-Società Fondiaria Industriale Romagnola SpA (denumită în continuare „SFIR”), Italia Zuccheri SpA și Co.Pro.B – Cooperativa Produttori Bieticoli Soc. coop. agricola (denumite în continuare „Italia Zuccheri/Co.Pro.B”) și, respectiv, Eridania Sadam SpA (denumită în continuare „Eridania Sadam”), pe de o parte, și Agenzia per le Erogazioni in Agricoltura (AGEA), precum și Ministero delle Politiche agricole, alimentari e forestali (Ministerul Agriculturii, Alimentației și Pădurilor, denumit în continuare „Ministero”), pe de altă parte, cu privire la acordarea unor ajutoare de restructurare în temeiul articolului 3 din regulamentul de bază.

Cadrul juridic

Regulamentul de bază

- 3 Considerentul (5) al regulamentului de bază are următorul cuprins:

„Ar trebui instituit un stimulent economic important sub forma unui ajutor adecvat de restructurare, destinat întreprinderilor care au cea mai scăzută productivitate, astfel încât acestea să își abandoneze producția care face obiectul cotei. În acest sens, ar trebui instituit un ajutor de restructurare care să conducă la abandonarea producției de zahăr supuse cotei și la renunțarea la cotele în cauză și care să permită, în același timp, să se țină seama de angajamentele sociale și de mediu asociate abandonării producției. Ajutorul ar trebui să fie disponibil pe parcursul a patru ani de comercializare, astfel încât să se obțină o reducere a producției suficientă pentru a se ajunge la o situație de echilibru al pieței în Comunitate.”

- 4 Articolul 3 din acest regulament, intitulat „Ajutor de restructurare”, prevede:

„(1) Orice întreprindere producătoare de zahăr, de izoglucoză sau de sirop de inulină căreia i-a fost atribuită o cotă înainte de 1 iulie 2006 poate beneficia de un ajutor de restructurare pentru fiecare tonă de cotă eliminată, cu condiția ca, în cursul unuia dintre anii de comercializare următori: 2006-2007, 2007-2008, 2008-2009 și 2009-2010:

- (a) să renunțe la cota pe care a atribuit-o uneia sau mai multora dintre uzinele sale și să dezafecteze integral instalațiile de producție din uzinele în cauză;

[sau]

(b) să renunțe la cota pe care a atribuit-o uneia sau mai multora dintre uzinele sale, să dezafecteze parțial instalațiile de producție din uzinele în cauză și să nu utilizeze celelalte instalații de producție din uzinele în cauză pentru fabricarea de produse care intră sub incidența organizării comune a piețelor în sectorul zahărului;

[...]

(3) Dezafectarea integrală a instalațiilor de producție presupune:

(a) oprirea definitivă și totală a producției de zahăr, izoglucoză sau sirop de inulină în instalațiile de producție în cauză;

(b) închiderea uzinei sau a uzinelor și dezafectarea instalațiilor de producție [...]

[...]

(4) Dezafectarea parțială a instalațiilor de producție presupune:

(a) oprirea definitivă și totală a producției de zahăr, izoglucoză sau sirop de inulină în instalațiile de producție în cauză;

(b) dezafectarea instalațiilor de producție care nu vor mai fi folosite pentru noi producții și care au fost destinate fabricării de produse menționate la litera (a) [...]

[...]

(5) Valoarea ajutorului de restructurare pentru fiecare tonă de cotă eliminată este după cum urmează:

(a) în cazul prevăzut la alineatul (1) litera (a):

— 730 EUR pentru anul de comercializare 2006-2007;

[...]

(b) în cazul prevăzut la alineatul (1) litera (b):

— 547,50 EUR pentru anul de comercializare 2006-2007;

[...]”

5 Articolul 4 din regulamentul menționat, intitulat „Cereri de acordare a ajutorului de restructurare”, prevede la alineatul (2):

„Cererile de acordare a ajutorului de restructurare conțin:

(a) un plan de restructurare;

[...]

(c) angajamentul de a renunța la cota în cauză în cursul anului de comercializare avut în vedere;

(d) în cazul prevăzut la articolul 3 alineatul (1) litera (a), angajamentul de dezafectare integrală a instalațiilor de producție într-un termen care urmează a fi stabilit de statul membru în cauză;

- (e) în cazul prevăzut la articolul 3 alineatul (1) litera (b), angajamentul de dezafectare parțială a instalațiilor de producție într-un termen care urmează a fi stabilit de statul membru în cauză și de a nu utiliza situl de producție și alte instalații de producție pentru fabricarea de produse care intră sub incidența organizării comune a piețelor în sectorul zahărului;

[...]"

Regulamentul de aplicare

- 6 Considerentul (4) al regulamentului de aplicare are următorul cuprins:

„În ceea ce privește renunțarea la cote, articolul 3 din [r]egulamentul [de bază] oferă posibilitatea de a alege între dezafectarea totală sau dezafectarea parțială a instalațiilor de producție, posibilitate care permite plata unor sume diferite din ajutorul de restructurare. Condițiile care se aplică acestor două opțiuni ar trebui să ia în considerare faptul că o valoare mai ridicată a ajutorului de restructurare este acordată în cazul unei dezafectări totale din cauza costurilor ridicate pe care le implică. Cu toate acestea, se consideră potrivită autorizarea păstrării părților din fabrică care nu fac parte din linia de producție în cazul în care acestea pot servi la o altă utilizare prevăzută în planul de restructurare, în special atunci când această utilizare generează ocuparea forței de muncă. Pe de altă parte, este necesar ca dezafectarea instalațiilor care nu sunt direct legate de producția de zahăr să fie obligatorie în cazul în care nu există nicio altă posibilă utilizare a acestor instalații într-un termen rezonabil, iar menținerea acestora dăunează mediului.”

- 7 Articolul 4 din acest regulament, intitulat „Dezafectarea instalațiilor de producție”, prevede:

„(1) În cazul unei dezafectări totale menționate la articolul 3 alineatul (1) litera (a) din [r]egulamentul [de bază], obligația de a dezafecta instalațiile de producție se referă la:

- (a) toate instalațiile necesare producției de zahăr, izoglucoză sau de sirop de inulină, în special instalațiile destinate stocării, analizei, spălării și tăierii sfeclii de zahăr, trestiei de zahăr, cerealelor sau cicoarei; toate instalațiile necesare extracției și procesării sau concentrării zahărului de sfeclă sau trestie, a amidonului care provine din cereale, a glucozei care provine din amidon sau a inulinei care provine din cicoare;
- (b) partea de instalații, altele decât cele menționate la litera (a), direct legată de producția de zahăr, de izoglucoză sau de sirop de inulină și necesară în cadrul producției în cazul căreia se renunță la cotă, cu toate că partea în cauză poate fi utilizată în fabricarea altor produse, în special a instalațiilor care servesc la încălzirea sau la tratarea apei sau la producerea de energie, a instalațiilor care servesc la tratarea pulpei sau a melasei de sfeclă de zahăr, a instalațiilor destinate transportului intern;
- (c) orice altă instalație, în special instalațiile de condiționare, care nu este utilizată și care trebuie dezafectată și înlăturată din motive de protecție a mediului.

(2) În cazul unei dezafectări parțiale menționate la articolul 3 alineatul (1) litera (b) din [r]egulamentul [de bază], obligația de a dezafecta instalațiile de producție se referă la instalațiile menționate la alineatul (1) din prezentul articol care nu sunt destinate utilizării în alte producții, nici unei alte utilizări a amplasamentului fabricii, în conformitate cu planul de restructurare.”

Litigiile principale și întrebările preliminare

Cauza C-187/12

- 8 SFIR este o întreprindere producătoare de zahăr. În cursul anului 2006, aceasta a aderat la regimul temporar de restructurare a industriei zahărului, instituit prin regulamentul de bază (denumit în continuare „regimul de restructurare”), prezentând la Ministero o cerere de acordare a ajutorului integral, însoțită de un plan de restructurare, precum cel avut în vedere la articolul 4 alineatul (2) litera (a) din regulamentul menționat (denumit în continuare „planul de restructurare”). Acest plan prevedea dezafectarea unor instalații de producție, precum și menținerea printre altele a anumitor silozuri. Într-o primă etapă, Ministero a declarat admisibilă cererea de ajutor și nu a formulat obiecții referitor la planul de restructurare, cu privire la care a transmis o copie Comisiei Europene.
- 9 Prin nota nr. 2095 din 15 martie 2011 (denumită în continuare „nota din anul 2011”), Ministero a informat însă SFIR că, în urma unor inspecții efectuate în anul 2010, Comisia, după ce a constatat existența unor silozuri în vecinătatea unor unități dezafectate, a formulat observații potrivit cărora menținerea silozurilor respective nu îndeplinea condițiile prevăzute de regulamentul de bază și de regulamentul de aplicare pentru a beneficia de întregul ajutor de restructurare. Astfel, potrivit Comisiei, silozurile în cauză trebuiau să fie considerate „direct legat[e] de producția de zahăr”, în sensul articolului 4 alineatul (1) litera (b) din regulamentul de aplicare.
- 10 În plus, în continuare, AGEA a somat SFIR să efectueze, înainte de 31 martie 2012, dezafectarea totală a instalațiilor, demolând silozurile. De asemenea, AGEA a informat SFIR că garanția, constituită de aceasta din urmă pentru garantarea angajamentelor asumate în cadrul participării sale la regimul de restructurare, nu putea fi eliberată. SFIR a atacat această decizie și mai multe alte acte conexe la Tribunalele amministrativo regionale per il Lazio.
- 11 Prin hotărârea nr. 9481 din 1 decembrie 2011, acțiunea formulată de SFIR a fost admisă numai în măsura în care viza eliberarea garanției pentru partea corespunzătoare ajutorului de restructurare alocat pentru o dezafectare parțială. Cererile au fost respinse în rest. Motivele acțiunii prin care s-a susținut că „dezafectarea integrală” a instalațiilor de producție, care dădea dreptul la un ajutor mai mare cu 25 % față de cel privind „dezafectarea parțială”, nu cuprinde demolarea silozurilor în cauză au fost respinse. Tribunalele amministrativo regionale per il Lazio a considerat că, întrucât instalațiile de producție cuprind printre altele instalațiile care erau utilizate în cursul etapelor de stocare și de ambalare imediat următoare producției, menținerea acestora din urmă nu era autorizată decât dacă respectivele instalații erau destinate producerii altor bunuri sau altor utilizări ale amplasamentului industrial.
- 12 SFIR a declarat apel împotriva acestei hotărâri la Consiglio di Stato, care a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarea întrebare preliminară:

„Dezafectarea integrală a instalațiilor de producție de zahăr, de izoglucoză și de sirop de inulină, în temeiul articolului 3 din [r]egulamentul [de bază], ale cărui modalități de aplicare sunt prevăzute de [r]egulamentul [de aplicare], trebuie înțeleasă în sensul că instalațiile care trebuie dezafectate sunt numai cele necesare producției, astfel cum este stabilit în mod expres la articolul 3 din [r]egulamentul [de bază], în conformitate cu care trebuie să fie interpretat [r]egulamentul [de aplicare], sub sancțiunea nulității regulamentului? Așadar, conform articolului 3 din [r]egulamentul [de bază] și articolului 4 din [r]egulamentul [de aplicare], instalațiile care trebuie dezafectate cuprind numai instalațiile destinate producției de zahăr, de izoglucoză și de sirop de inulină, precum și celelalte instalații în sensul articolului 4 litera (c) din [r]egulamentul [de aplicare], printre care instalațiile de ambalare, care au rămas neutilizate sau care trebuie să fie dezafectate sau înlăturate din motive de protecție a mediului, și, așadar, dacă instalațiile care nu sunt legate de producția de zahăr, de izoglucoză și de sirop de inulină și care nu sunt lăsate neutilizate, ci sunt utilizate pentru alte activități, precum cea de

ambalare, aflată în discuție, și care nu sunt supuse obligației de înlăturare din motive de protecție a mediului, pot fi menținute deoarece nu sunt supuse obligației de dezafectare prevăzute de regulamentele comunitare menționate?”

Cauza C-188/12

- 13 Italia Zuccheri/Co.Pro.B. este de asemenea o întreprindere producătoare de zahăr care, în cursul anului 2006, a aderat la regimul de restructurare, prezentând la Ministero o cerere de acordare a ajutorului integral. Planul de restructurare, declarat admisibil de Ministero, prevedea menținerea, printre altele, a unor silozuri de stocare pe termen lung și a instalațiilor de ambalare și de comercializare.
- 14 Prin nota din anul 2011, Italia Zuccheri/Co.Pro.B. a fost informată, la fel ca SFIR, despre observațiile Comisiei privind menținerea silozurilor de stocare. Ulterior, AGEA a somat Italia Zuccheri/Co.Pro.B. să le demoleze înainte de 31 martie 2012 și a informat-o pe aceasta din urmă că garanțiile constituite de ea nu puteau fi eliberate.
- 15 Italia Zuccheri/Co.Pro.B. a formulat o acțiune împotriva acestei decizii și a mai multor alte acte conexe la Tribunale amministrativo regionale per il Lazio care, printr-o hotărâre din 1 decembrie 2011, a admis această acțiune numai în măsura în care viza eliberarea garanțiilor pentru partea corespunzătoare ajutorului de restructurare alocată pentru o dezafectare parțială. Cererile au fost respinse în rest.
- 16 Italia Zuccheri/Co.Pro.B. a declarat apel împotriva acestei hotărâri la Consiglio di Stato, care a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

- „1) Articolele 3 și 4 din [r]egulamentul [de bază] și articolul 4 din [r]egulamentul [de aplicare] trebuie interpretate în sensul că expresia «instalații de producție» nu cuprinde instalațiile utilizate de întreprinderile producătoare de zahăr pentru stocarea, ambalarea sau împachetarea zahărului în vederea comercializării sale și că, așadar, în cazul unor instalații precum silozurile este necesară efectuarea unei analize de la caz la caz pentru a verifica dacă aceste instalații sunt legate de «linia de producție» sau sunt legate de alte activități, diferite de activitatea de producție?
- 2) În special, articolul 4 din [r]egulamentul [de aplicare] trebuie interpretat în sensul că instalațiile – precum silozurile – utilizate de întreprinderile producătoare de zahăr pentru stocarea, ambalarea sau împachetarea zahărului numai în vederea comercializării sale, independent de ciclul de producție, se încadrează în categoria instalațiilor menționate la litera (c) a aceluiași articol, iar nu la literele (a) sau (b) ale aceluiași articol, în conformitate cu textul și cu finalitatea [r]egulamentului [de bază] și a [r]egulamentului [de aplicare], în special a considerentului (4) al acestuia din urmă?
- 3) Cu titlu subsidiar, având în vedere articolele 3 și 4 din [r]egulamentul [de bază], [precum] și normele superioare și principiile dreptului primar european, articolul 4 din [r]egulamentul [de aplicare] este nul în cazul în care este interpretat în sensul că include, printre instalațiile menționate la alineatul (1) literele (a) și (b) și pe cele utilizate de întreprinderile producătoare de zahăr pentru stocarea, ambalarea sau împachetarea zahărului în vederea comercializării sale, fiind evident că finalitatea urmărită de [r]egulamentul [de bază] constă în a reduce capacitatea de producție a întreprinderilor producătoare de zahăr, iar nu în a le împiedica să activeze doar în sectorul comercializării produsului, utilizând zahăr obținut din cotele de producție aferente altor instalații sau întreprinderi?
- 4) Cu titlu mai subsidiar, în orice caz, articolele 3 și 4 din [r]egulamentul [de bază] și articolul 4 din [r]egulamentul [de aplicare] sunt valide în raport cu normele superioare și cu principiile dreptului primar european, în cazul în care sunt interpretate în sensul că noțiunea «instalații de producție»

sau «instalații direct legat[e] de producți[e]» include instalațiile utilizate de întreprinderile producătoare de zahăr pentru stocarea, ambalarea sau împachetarea zahărului în vederea comercializării sale?”

Cauza C-189/12

- 17 Eridania Sadam este de asemenea o întreprindere producătoare de zahăr. În cursul anului 2006, aceasta a aderat la regimul de restructurare, prezentând la Ministero o cerere de acordare a ajutorului integral. Planul de restructurare, declarat admisibil de Ministero, prevedea menținerea printre altele a unor silozuri de stocare pe termen lung și a instalațiilor de ambalare.
- 18 Prin nota din anul 2011, Eridania Sadam a fost informată, la fel ca SFIR și Italia Zuccheri/Co.Pro.B., despre observațiile Comisiei privind menținerea silozurilor de stocare. Ulterior, AGEA a somat Eridania Sadam să le demoleze înainte de 31 martie 2012 și a informat-o pe aceasta din urmă că garanțiile constituite de ea nu puteau fi eliberate.
- 19 Eridania Sadam a formulat o acțiune împotriva acestei decizii și a mai multor alte acte conexe la Tribunale amministrativo regionale per il Lazio care, printr-o hotărâre din 1 decembrie 2011, a admis această acțiune numai în măsura în care viza eliberarea garanțiilor pentru partea corespunzătoare ajutorului de restructurare alocat pentru o dezafectare parțială. Cererile au fost respinse în rest.
- 20 Eridania Sadam a declarat apel împotriva acestei hotărâri la Consiglio di Stato, care a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:
- „1) Articolele 3 și 4 din [r]egulamentul [de bază] și articolul 4 din [r]egulamentul [de aplicare] trebuie interpretate în sensul că expresia «instalații de producție» nu cuprinde instalațiile utilizate de întreprinderile producătoare de zahăr pentru activitatea de ambalare a zahărului în vederea comercializării sale și că, așadar, în cazul unor instalații precum silozurile, este necesară efectuarea unei analize de la caz la caz pentru a verifica dacă aceste instalații sunt legate de «linia de producție» sau sunt legate de alte activități, diferite de activitatea de producție, precum cea de ambalare?
- 2) Cu titlu subsidiar, având în vedere articolele 3 și 4 din [r]egulamentul [de bază], [precum] și normele superioare și principiile dreptului primar european, articolul 4 din [r]egulamentul [de aplicare] este nul în cazul în care este interpretat în sensul că include, printre instalațiile menționate la alineatul (1) literele (a) și (b), și pe cele utilizate de întreprinderile producătoare de zahăr pentru activitatea de ambalare a zahărului în vederea comercializării sale, fiind evident că finalitatea urmărită de [r]egulamentul [de bază] constă în a reduce capacitatea de producție a întreprinderilor producătoare de zahăr, iar nu în a le împiedica să activeze doar în sectorul comercializării produsului, utilizând zahăr obținut din cotele de producție aferente altor instalații sau întreprinderi?
- 3) Cu titlu mai subsidiar, în orice caz, articolele 3 și 4 din [r]egulamentul [de bază] și articolul 4 din [r]egulamentul [de aplicare] sunt valide în raport cu normele superioare și cu principiile dreptului primar european, în cazul în care sunt interpretate în sensul că noțiunea «instalații de producție» sau «instalații direct legat[e] de producți[e]» include instalațiile utilizate de întreprinderile producătoare de zahăr pentru activitatea de ambalare a zahărului în vederea comercializării sale?”
- 21 Prin Ordonanța președintelui Curții din 11 mai 2012, cauzele C-187/12-C-189/12 au fost conexe pentru buna desfășurare a procedurii scrise și orale, precum și în vederea pronunțării hotărârii.

Cu privire la întrebările preliminare

Cu privire la singura întrebare adresată în cauza C-187/12, la prima și la a doua întrebare adresate în cauza C-188/12 și la prima întrebare adresată în cauza C-189/12

- 22 Prin intermediul acestor întrebări, care trebuie examinate împreună, instanța de trimitere solicită să se stabilească, în esență, dacă articolele 3 și 4 din regulamentul de bază și articolul 4 din regulamentul de aplicare trebuie interpretate în sensul că noțiunea „instalații de producție” cuprinde instalații precum silozurile, care sunt utilizate pentru stocarea, ambalarea sau împachetarea zahărului în vederea comercializării sale, și, dacă este cazul, dacă este necesară efectuarea unei analize de la caz la caz pentru a verifica dacă instalațiile în cauză sunt legate efectiv de linia de producție sau sunt legate de alte activități decât producția.
- 23 În această privință, trebuie constatat, mai întâi, că nici regulamentul de bază, nici regulamentul de aplicare nu cuprind o definiție a acestei noțiuni.
- 24 În plus, trebuie amintit că, în absența unei astfel de definiții, conținutul noțiunii respective, care figurează la articolul 3 din regulamentul de bază și care include, în temeiul articolului 4 alineatul (1) literele (a) și (b) din regulamentul de aplicare, atât „instalațiile necesare producției de zahăr”, cât și „instalații[le] [...] direct legat[e] de producția de zahăr”, trebuie să fie stabilit, potrivit unei jurisprudențe constante a Curții, luând în considerare contextul general în care este utilizată aceasta și conform sensului său obișnuit în limbajul curent (a se vedea în acest sens Hotărârea din 4 mai 2006, Massachusetts Institute of Technology, C-431/04, Rec., p. I-4089, punctul 17 și jurisprudența citată, precum și Hotărârea din 13 decembrie 2012, BLV Wohn- und Gewerbebau, C-395/11, punctul 25). În sfârșit, în vederea interpretării unei dispoziții de drept al Uniunii, trebuie să se țină seama de obiectivele urmărite de reglementarea din care aceasta face parte (a se vedea în acest sens Hotărârea din 29 ianuarie 2009, Petrosian, C-19/08, Rep., p. I-495, punctul 34 și jurisprudența citată).
- 25 În cauzele principale, trebuie arătat, în primul rând, că mai multe părți interesate care au prezentat observații susțin interpretarea potrivit căreia silozurile nu ar face parte în general din instalațiile de producție, pentru motivul că ar fi destinate stocării produsului finit, iar nu producției în sens strict, reținând astfel o definiție foarte restrânsă a noțiunii „producție”, prezentată ca fiind un proces chimic sau fizic care corespunde, în aceste cauze, extracției zahărului din materia primă.
- 26 Cu toate acestea, noțiunea „producție” poate îngloba și alte etape de fabricație a unui produs anterioare sau ulterioare operațiilor chimice sau fizice de procesare. Stocarea zahărului care nu este ambalat imediat după extracția sa din materia primă poate fi considerată ca făcând parte din procesul de producție, precum, cu titlu de exemplu, stocarea sfeclei de zahăr înaintea tratării sale în vederea extracției conținutului de zahăr, care este considerată în mod expres la articolul 4 alineatul (1) litera (a) din regulamentul de aplicare drept necesară producției. Din această perspectivă, stocarea poate fi considerată „direct legată de producția de zahăr”, în sensul articolului 4 alineatul (1) litera (b) din regulamentul menționat.
- 27 În al doilea rând, în ceea ce privește contextul general și obiectivele reglementării în discuție în litigiul principal, trebuie amintit că regimul de restructurare urmărea, potrivit considerentului (5) al regulamentulului de bază, o „reducere a producției suficientă pentru a se ajunge la o situație de echilibru al pieței în Comunitate”. Din acest punct de vedere, orice instalație a cărei utilizare este de natură să aibă o influență asupra cantității de zahăr care ar putea fi produsă ar trebui, în general, să fie considerată o instalație de producție care intră sub incidența obligației de dezafectare.
- 28 În această privință, pe de o parte, situarea unui siloz pe amplasamentul unei uzine producătoare de zahăr afectează procesul de producție, prin faptul că acesta din urmă este conceput în funcție de disponibilitatea și de proximitatea capacităților de stocare. Pe de altă parte, un siloz, cel puțin atunci

când are o capacitate de stocare care depășește, singur sau împreună cu celelalte silozuri ale producătorului, cantitatea de zahăr produs de acesta din urmă în cursul unui an de comercializare a zahărului mediu, permite producătorului menționat să proceseze întreaga recoltă chiar în cazul în care produsul recoltei respective ar depăși vânzarea prevăzută în cursul unui anumit exercițiu financiar. În plus, datorită stocului astfel constituit, același producător poate introduce pe piața internă, în cursul exercițiilor financiare viitoare, cantități suplimentare de zahăr, rezultate din propria producție.

- 29 Astfel, asemenea silozuri pot avea un efect direct asupra cantităților de zahăr care pot fi produse și asupra proceselor de producție care depind de proximitatea unei instalații de stocare. Acestea permit, printre altele, să se amâne, total sau parțial, vânzarea produsului unui anumit an de comercializare a zahărului și, astfel, să se influențeze „situați[a] [...] pieței în Comunitate”, în sensul considerentului (5) al regulamentului de bază.
- 30 În al treilea rând, în temeiul articolului 3 alineatul (3) literele (a) și (b) din regulamentul de bază, acordarea ajutorului integral presupune, pe lângă oprirea definitivă și totală a producției de zahăr în instalațiile de producție în cauză și dezafectarea acestora din urmă, „închiderea uzinei”. Reglementarea în discuție în litigiul principal pornește, așadar, în mod vădit de la premisa că, în general, complexul industrial în cauză trebuie, în vederea acordării întregului ajutor de restructurare, să fie scos din funcțiune în totalitate. Posibilitatea de a nu dezafecta sau chiar de a continua să se utilizeze în viitor alte instalații decât cele de producție, păstrându-se în același timp dreptul la acordarea ajutorului integral, constituie, așadar, o excepție de la această normă, care este de strictă interpretare.
- 31 În lumina tuturor acestor elemente, este vădit că un siloz destinat stocării zahărului aparținând beneficiarului ajutorului trebuie să fie calificat drept instalație de producție, iar aceasta independent de faptul că este utilizat și pentru alte scopuri, cum pare să fie cazul, în parte, în litigiile principale.
- 32 În schimb, un siloz pentru care se demonstrează că există motive, în special tehnice sau comerciale, care se opun destinării sale pentru stocarea producției de zahăr a beneficiarului ajutorului și că este utilizat exclusiv pentru stocarea producției de zahăr supuse cotei, depozitată de alți producători sau achiziționată de la aceștia din urmă, poate să nu intre sub incidența obligației de dezafectare.
- 33 Întrucât, astfel cum rezultă din interpretarea articolului 4 alineatul (1) litera (c) din regulamentul de aplicare, activitatea de ambalare, inclusiv cea de împachetare, nu sunt legate de producerea zahărului în sens strict, aceeași situație se poate regăsi în cazul în care un producător demonstrează că silozul său este destinat exclusiv ambalării sau împachetării zahărului produs în altă parte și supus cotei.
- 34 Astfel, revine instanței naționale obligația de a aprecia, de la caz la caz, dacă un siloz constituie sau nu constituie o instalație de producție, având în vedere caracteristicile sale tehnice sau utilizarea reală a acestuia.
- 35 Având în vedere toate considerațiile de mai sus, trebuie să se răspundă la singura întrebare adresată în cauza C-187/12, la prima și la a doua întrebare adresate în cauza C-188/12 și la prima întrebare adresată în cauza C-189/12 că articolele 3 și 4 din regulamentul de bază și articolul 4 din regulamentul de aplicare trebuie interpretate în sensul că, potrivit acestor articole, noțiunea „instalații de producție” cuprinde silozurile destinate stocării zahărului aparținând beneficiarului ajutorului, iar aceasta independent de faptul că silozurile sunt utilizate și pentru alte scopuri. Nu intră în sfera acestei noțiuni nici silozurile utilizate exclusiv pentru stocarea producției de zahăr supusă cotei, depozitată de alți producători sau achiziționată de la aceștia din urmă, nici cele utilizate doar pentru ambalarea sau împachetarea zahărului în vederea comercializării sale. Revine instanței naționale obligația de a efectua o astfel de apreciere, de la caz la caz, având în vedere caracteristicile tehnice sau utilizarea reală a silozurilor în cauză.

Cu privire la a treia și la a patra întrebare adresate în cauza C-188/12, precum și la a doua și la a treia întrebare adresate în cauza C-189/12

- 36 Prin intermediul acestor întrebări, care trebuie examinate împreună, instanța de trimitere solicită să se stabilească, în esență, dacă articolele 3 și 4 din regulamentul de bază și articolul 4 din regulamentul de aplicare, interpretate în sensul că noțiunea „instalații de producție” cuprinde instalațiile utilizate de întreprinderile producătoare de zahăr pentru stocarea, ambalarea sau împachetarea zahărului în vederea comercializării sale, sunt valide în raport cu normele superioare și cu principiile dreptului primar al Uniunii.
- 37 În această privință, trebuie amintit, mai întâi, că instalațiile de ambalare nu constituie, ca atare, instalații de producție în sensul reglementării în discuție în litigiul principal, după cum rezultă clar din cuprinsul articolului 4 alineatul (1) litera (c) din regulamentul de aplicare. În consecință, în ceea ce privește aceste instalații, care le cuprind printre altele pe cele de „împachetare”, menționate de instanța de trimitere, nu se pune problema validității articolelor 3 și 4 din regulamentul de bază și a articolului 4 din regulamentul de aplicare.
- 38 În continuare, referitor la instalațiile de stocare care le pot cuprinde pe cele utilizate și pentru activitățile de ambalare, rezultă din răspunsul dat la singura întrebare adresată în cauza C-187/12, la punctul 35 din prezenta hotărâre, că acestea fac parte din instalațiile de producție în sensul articolului 3 alineatul (1) litera (a) din regulamentul de bază, în măsura în care sunt destinate, printre altele, stocării zahărului aparținând beneficiarului ajutorului.
- 39 Referitor la aceste din urmă instalații, se impune să se constate că instanța de trimitere nu precizează normele superioare și principiile dreptului primar al Uniunii care s-ar putea opune obligației de a le dezafecta, prevăzută la articolele 3 și 4 din regulamentul de bază și la articolul 4 din regulamentul de aplicare. Totuși, astfel cum rezultă în special din observațiile scrise și orale ale părților interesate, validitatea acestor dispoziții trebuie apreciată în raport cu principiile proporționalității și egalității de tratament.
- 40 Cu privire, în primul rând, la principiul proporționalității, trebuie constatat, pe de o parte, că un producător care renunță la cota de producție atribuită uneia dintre uzinele sale, care dezafectează majoritatea instalațiilor de producție, cu excepția unui siloz care trebuie să fie considerat ca reprezentând o instalație de producție și care continuă să utilizeze acest siloz pentru stocarea zahărului pe care îl produce în alte amplasamente de producție, nu are în mod normal dreptul la ajutorul de restructurare, ca urmare a interdicției, prevăzută la articolul 3 alineatul (1) litera (b) din regulamentul de bază, de a utiliza instalațiile de producție care nu au fost dezafectate pentru fabricarea de produse care intră sub incidența organizării comune a piețelor în sectorul zahărului.
- 41 Pe de altă parte, în ipoteza unei dezafectări integrale, același producător ar avea dreptul la întregul ajutor de restructurare, deși sarcina financiară suplimentară legată de dezafectarea silozului nu ar reprezenta, după cum rezultă din răspunsurile formulate de părțile interesate la o întrebare adresată de Curte, decât o parte redusă din costurile totale aferente dezafectării.
- 42 În această privință, trebuie amintit că principiul proporționalității, care se numără printre principiile generale ale dreptului Uniunii, impune ca actele instituțiilor Uniunii să nu depășească limitele a ceea ce este adecvat și necesar pentru atingerea obiectivelor legitime urmărite de reglementarea în cauză, fiind stabilit că, atunci când este posibilă alegerea între mai multe măsuri adecvate, trebuie să se recurgă la cea mai puțin constrângătoare și că inconvenientele cauzate nu trebuie să fie disproporționate în raport cu scopurile vizate (a se vedea printre altele Hotărârea din 21 iulie 2011, Beneo Orafti, C-150/10, Rep., p. I-6843, punctul 75 și jurisprudența citată).

- 43 Pe de altă parte, potrivit unei jurisprudențe constante, în ceea ce privește controlul jurisdicțional al condițiilor de punere în aplicare a unui astfel de principiu, având în vedere larga putere de apreciere de care dispune legiuitorul Uniunii Europene în materia politicii agricole comune, numai caracterul vădit inadecvat al unei măsuri adoptate în acest domeniu, în raport cu obiectivul pe care instituția competentă urmărește să îl atingă, poate afecta legalitatea unei asemenea măsuri. Astfel, nu se pune problema dacă măsura adoptată de legiuitor era singura sau cea mai bună posibilă, ci dacă aceasta era în mod vădit neadecvată (Hotărârea Beneo Orafti, citată anterior, punctele 76 și 77, și jurisprudența citată).
- 44 În aceste condiții, în ceea ce privește proporționalitatea reglementării în cauză în litigiul principal, trebuie să se constate că regimul de restructurare se întemeiază pe o participare voluntară a producătorilor, acesta urmărind, potrivit considerentului (5) al regulamentului de bază, să „institui[e] un stimulent economic important sub forma unui ajutor adecvat de restructurare, destinat întreprinderilor care au cea mai scăzută productivitate, astfel încât acestea să își abandoneze producția care face obiectul cotei”.
- 45 Această reglementare permite producătorului să decidă în mod liber dacă dorește să profite de ajutor, să aleagă uzina pentru care renunță la cota corespunzătoare și, dacă este cazul, să opteze pentru o dezafectare integrală sau doar parțială a instalațiilor de producție. Beneficiul pe care producătorul îl poate obține din ajutorul de restructurare depinde astfel, în mare parte, de alegerile efectuate de el însuși.
- 46 Din această perspectivă, reglementarea în discuție în litigiul principal nu este disproporționată.
- 47 Cu privire, în al doilea rând, la respectarea principiului egalității de tratament, ar putea eventual apărea dubii în legătură cu acordarea, fără distincție, a unui quantum identic al ajutorului de restructurare pentru fiecare tonă de cotă eliminată, atât în ipoteza în care producătorul în cauză are un siloz pe care trebuie să îl dezafecteze, cât și în ipoteza în care nu dispune de un astfel de siloz și în care nu trebuie să suporte cheltuielile legate de dezafectarea sa.
- 48 În această privință, trebuie amintit că, potrivit unei jurisprudențe constante, articolul 40 alineatul (2) al doilea paragraf TFUE, care prevede interzicerea oricărei discriminări în cadrul politicii agricole comune, nu reprezintă decât expresia specifică a principiului general al egalității, care impune ca situații comparabile să nu fie tratate în mod diferit și ca situații diferite să nu fie tratate în același mod, cu excepția cazului în care un astfel de tratament este justificat în mod obiectiv (Hotărârea din 11 iunie 2009, Agrana Zucker, C-33/08, Rep., p. I-5035, punctul 46 și jurisprudența citată).
- 49 Or, considerațiile care figurează la punctele 40-46 din prezenta hotărâre și care conduc la concluzia că reglementarea în discuție în litigiul principal nu este disproporționată se pot aplica cu privire la examinarea respectării principiului egalității de tratament.
- 50 Astfel, pe de o parte, trebuie amintit că ajutorul în cauză urmărește să stimuleze producătorul să renunțe în mod voluntar la cota de producție atribuită unei uzine producătoare de zahăr. Având în vedere acest obiectiv, situația unui producător de zahăr care alege să renunțe la o cotă atribuită unei uzine care dispune de un siloz și situația unui producător care trebuie să dezafecteze o uzină care nu este echipată cu un astfel de siloz sunt întru totul comparabile, întrucât acești producători renunță la un număr identic de tone de cotă eliminată.
- 51 Pe de altă parte, după cum se amintește la punctul 41 din prezenta hotărâre, costurile directe inerente demolării unui siloz nu reprezintă decât o parte redusă din costul total aferent dezafectării instalațiilor de producție. În aceste condiții, nu rezultă că legiuitorul Uniunii, care beneficiază, după cum reiese din jurisprudența citată la punctul 43 din prezenta hotărâre, de o largă putere de apreciere în materia politicii agricole comune, a adoptat o măsură vădit inadecvată în raport cu obiectivul urmărit, și

anume reducerea producției de zahăr în vederea restabilirii unui echilibru pe piața internă, prin faptul că nu a prevăzut că valoarea forfetară a ajutorului pe tonă de cotă eliminată variază în funcție de faptul că uzina desemnată de un producător pentru dezafectare dispune sau nu dispune de un siloz.

- 52 Această concluzie nu este repusă în discuție de faptul că costul real al dezafectării, după cum au observat în ședință mai multe părți interesate, poate fi în realitate foarte ridicat în ceea ce privește silozurile în discuție în litigiul principal, pentru motivul că, în cazul în care aceste silozuri ar trebui să fie dezafectate, costul reconstrucției lor ar fi pentru producători net superior celui legat de dezafectarea lor. Astfel, o asemenea reconstrucție și o asemenea utilizare a silozurilor pentru producția de zahăr ar fi incompatibile cu obligația, prevăzută la articolul 3 alineatul (3) litera (a) și alineatul (4) litera (a) din regulamentul de bază, de a opri definitiv și total producția de zahăr în instalațiile de producție în cauză.
- 53 Având în vedere toate considerațiile de mai sus, trebuie să se răspundă la a treia și la a patra întrebare adresate în cauza C-188/12, precum și la a doua și la a treia întrebare adresate în cauza C-189/12 că examinarea acestora nu a evidențiat niciun element de natură să afecteze validitatea articolelor 3 și 4 din regulamentul de bază și a articolului 4 din regulamentul de aplicare.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 54 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera întâi) declară:

- 1) Articolele 3 și 4 din Regulamentul (CE) nr. 320/2006 al Consiliului din 20 februarie 2006 de instituire a unui regim temporar de restructurare a industriei zahărului în Comunitatea Europeană și de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1290/2005 privind finanțarea politicii agricole comune și articolul 4 din Regulamentul (CE) nr. 968/2006 al Comisiei din 27 iunie 2006 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (CE) nr. 320/2006 trebuie interpretate în sensul că, potrivit acestor articole, noțiunea „instalații de producție” cuprinde silozurile destinate stocării zahărului aparținând beneficiarului ajutorului, iar aceasta independent de faptul că silozurile sunt utilizate și în alte scopuri. Nu intră în sfera acestei noțiuni nici silozurile utilizate exclusiv pentru stocarea producției de zahăr supuse cotei, depozitată de alți producători sau achiziționată de la aceștia din urmă, nici cele utilizate doar pentru ambalarea sau împachetarea zahărului în vederea comercializării sale. Revine instanței naționale obligația de a efectua o astfel de apreciere, de la caz la caz, având în vedere caracteristicile tehnice sau utilizarea reală a silozurilor în cauză.**
- 2) Examinarea celei de a treia și a celei de a patra întrebări adresate în cauza C-188/12, precum și a celei de a doua și a celei de a treia întrebări adresate în cauza C-189/12 nu a evidențiat niciun element de natură să afecteze validitatea articolelor 3 și 4 din Regulamentul nr. 320/2006 și a articolului 4 din Regulamentul nr. 968/2006.**

Semnături